

Forum: Brugergruppen
Tid: Torsdag den 6. juni 2019, kl. 18.30
Formøde for Arbejdsgruppen kl. 17.30
Sted: Kommunalbestyrelsessalen

Deltagere: Brugergruppen – se deltagerliste
Formand Leif Pedersen
Afdelingsleder Susanne Kremmer
Enhedsleder Hans-Henrik Høg
Driftsleder Steen Westring
Carsten Hansen, HOFOR
Liselotte Clausen, HOFOR
Afbud: Brugergruppen – se deltagerliste
Referent: Lissi Petersen

Dato: 20. juni 2019
Sags nr.: 00.22.04-P35-6-19
Sagsbehandler: lip

1. Godkendelse af dagsorden

2. Orientering fra HOFOR v/Carsten Hansen – ca. 35 min.

- Ønske fra Brugergruppemødet den 14. marts 2019, orientering om lokale projekter
- Pesticider i drikkevandet
- Invitation til informations- og dialogmøde med HOFOR mandag den 24. juni 2019, kl. 16.30 – 19.00
Bilag vedlagt

Carsten Hansen startede med at minde om informations- og dialogmødet den 24. juni 2019, kl. 16.30 – 19.00.

Derefter orienterede han om lokale regn- og spildevandsprojekter, blandt andet:

Harrestrup Mose, et projekt mellem 10 kommuner om afvanding til Harrestrup Å.

I Bækrenden-systemet, der grænser til Glostrup, er der ifølge et konsulentfirma behov for yderligere bassinvolumen på 90.000 m³ for at leve op til de nye krav til klimasikring, her kan byudviklingsprojektet i Røholmparken måske være en del af skybrudsplanen.

Svinepytten i Birkelundparken fungerer ikke optimalt, i samarbejde med naturlæringsprojektet BIOTOPIA skal bassinet udvides.

I forbindelse med nedlæggelse af bassin P i Hyldagerparken er der behov for, at der etableres to nye bassiner/våde enge i henholdsvis Egelundsparken og Hyldagerparken i forbindelse med den planlagte nye bebyggelse på Hyldagergrunden.

Derudover er der løbende reovering af regn- og spildevandsledninger. Leo Jørgensen, VA afd. 5 Kanalen, gjorde opmærksom på, at vandet i Kanalen er meget plumret, og at det er begyndt at lugte.

Hans-Henrik Høg oplyste, at det skyldes, at man i øjeblikket holder en lav vandstand, indtil skottet ved vandhaverne er lavet.

Leo Jørgensen, VA afd. 5 Kanalen, ønskede også oplyst, om den igangværende jordkørsel til Hyldager Bakker ville få konsekvenser for grundvandsstanden, til det kunne Hans-Henrik Høg oplyse, at det ikke vil få betydning.

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Liselotte Clausen, HOFOR, oplyste, at man gennem de seneste år har fundet flere pesticider i grundvandet, det skyldes blandt andet, at de test man bruger er blevet bedre, hvilket også har betydet, at man finder "nye" pesticider. Man ved, der er over 500 typer pesticidforbindelser, men har indtil videre kun kunnet analysere for ca. 300 af dem. Det er et meget komplekst område, hvilket blandt andet skyldes, at der er og har været et stort ikke registreret forbrug i "ikke godkendelsespligtige produkter. Eksempelvis kan et produkt være ikke-godkendelsespligtig til brug i maling, hvis der er for at beskytte "malingen" mod svamp, her er forbruget ikke registreret og er dermed ukendt, det samme produkt er godkendelsespligtigt, hvis det bruges i træbeskyttelse mod svamp, og derved er forbruget registreret og kendt.

Generelt overholdes drikkevandkvalitetskravene fra HOFORS vandværker, ved en omhyggelig styring af kildepladserne, og blanding af vandet mellem værkerne, det integrerede vandsystem i hele HOFORs område gør det muligt, der er kildepladser, der er udfordrede, ingen af disse leverer dog vand til Albertslund.

Indsatsen fra HOFOR står på 3 ben, første ben er, risikovurdering af eksisterende fund, det sker i samarbejde med Region Sjælland og Region Hovedtaden, samt Miljøstyrelsens "Program for bekæmpelsesmiddelforskning sammen med GEUS", andet ben er grundvandsbeskyttelse og tredje ben er vurdering og tests af mulige renseteknologier.

Leif Pedersen ønskede oplyst, hvordan man som borger undgår at forurene drikkevandet i forbindelse med brug af maling?

Liselotte Clausen har blandt andet spurgt på Teknologisk Institut, herfra er svaret, at man skal se efter Svanemærket.

Pia Larsen, Albertslund Vest – afdeling 1, spurgte om der blev undersøgt for cocktaileffekter?

Liselotte Clausen oplyste, at der kun søges efter grænseværdier på det enkelte pesticid.

Bjarke Juul, Ejerforeningen Birkelund – Topperne, spurgte, om der var information, der kunne bringes videre til borgerne?

Liselotte Clausen havde ikke noget på nuværende tidspunkt, men på sigt vil der muligvis komme kampagner.

3. Grønt regnskab – 10 min.

Bilag vedlagt

Hans-Henrik Høg oplyste, at Grønt Regnskab er godkendt i det politiske system, selv om der fortsat mangler enkelte oplysninger, de er på vej.

Leif Pedersen roste borgerne, der er gode fremskridt på alle områder.

Link vedhæftet: <http://groentregnskab.albertslund.dk/>

4. Status på fjernvarme – 15 min.

- *Revision af Tekniske- og Almindelige forskrifter*
- *Ejerskab af ledninger*

Steen Westring orienterede kort om, at:

- Der arbejdes med budget og takster for 2020, der vil formentlig blive en lidt lavere takst i 2020, der endeligt præsenteres på Brugergruppemøde i august.
- Hovedledningen gennem Hedemarken er ved at blive udskiftet, arbejdet er lovet færdig til Hedemarkens 50 års jubilæum.
- I VA 4 Syd og Nord skal ca. 500 gårdhuse renoveres, forsyningen er netop gået i gang med at udskifte ledninger i områderne.
- Fjernvarmesektoren forventes konkurrenceudsat på samme måde, som det tidligere er sket i vandsektoren, i den forbindelse skal de Tekniske- og Almindelige bestemmelser formodentlig tilpasses, blandt andet i

forhold til ejerskab af stikledninger. Forsyningen er i gang med at undersøge behovet nærmere.

- Energiteamet har oprettet en ny hjemmeside i forbindelse med overgangen til lavtemperatur <https://60grader.albertslund.dk/>

5. Status på udebelysning – 10 min.

- *Udebelysning i landsbyerne*

Steen Westring orienterede kort om, at:

- man kan følge tidsplanen på <https://belysning.albertslund.dk/>
- der har været afholdt et første møde med landsbyernes grundejerforeninger, som blandt andet ønsker, at der kommer et ens udtryk i forbindelse med udskiftning af udebelysning, arbejdet fortsætter.
- Lena Kujahn, VA afd. 4 Syd, ønskede oplyst, om der koordineres med de områder der renoveres, og henviste til Holsbjergstien.

Steen Westring oplyste, at der blev koordineret, i det omfang det er muligt, og at det altid sker i dialog med boligområderne.

6. Status på affald & genbrug – 20 min.

Hans-Henrik Høg orienterede om, at:

- Remondis, ifølge Vestforbrændings hjemmeside, har opsagt den nuværende kontrakt med virkning fra årsskiftet. Forvaltningen afventer udspil fra Vestforbrænding.
- Den nationale affaldsplan er under udarbejdelse, den kommer i høring 1. januar 2020, samtidig med en ny affaldsbekendtgørelse og nye branchefælles standarder (ensartning af indsamling og sortering af affald)
- Der skal udarbejdes en ny kommunal affaldsplan 2020-2024, den skal tilpasses den nationale affaldsplan og vedtages inden 1. juli 2020. Arbejdet er gået i gang i samarbejde med Agenda Center Albertslund, blandt fokusområderne er blandt andet, mere og bedre genanvendelse, kommunespecifik vejning, klimavenlige drivmidler i renovationsbilerne og mere genbrug på Genbrugsstationen. Arbejdsgruppen vil være sparringspartner ved 3 – 4 møder i efteråret, og affaldsplanen forventes at blive sendt i høring i foråret 2020, så den kan vedtages i kommunalbestyrelsen inden 1. juli 2020

Mette Agner Clausen, Andelsboligforeningen Antaresvænget, efterlyste fortsat en løsning på problemer med låg der drypper vand i affaldsstativer, og spurgte om der er hold i rygterne om, at stativerne er på vej ud.

Hans-Henrik Høg oplyste, at stativerne desværre er konstrueret, så man ikke kan undgå dryppende vand. Med hensyn til stativerne er der ønske fra renovatøren om at stativerne udfases, men det er i øjeblikket en "kamp" uden vindere.

Bjarke Juul, Ejerforeningen Birkelund – Topperne, efterlyste et system for at undgå fejlsortering.

Hans-Henrik Høg henviste til hjælp i Agenda Center Albertslund.

Flere boligområder oplever problemer med fejlsortering, blandt andet er der i ét boligområde 2 familier, der boykotter affaldssortering. Er det muligt med et "bødesystem"?

Leif Pedersen oplyste, at der allerede er et bødesystem, så man skal kontakte Affald & Genbrug.

Hans-Henrik Høg lovede at undersøge forvaltningens muligheder til næste Brugergruppemøde.

Lena Kujahn, VA afd. 4 Syd, oplyste, at de i deres beboerblad havde oplyst, at ekstra- eller fejlsorterede tømninger kostede ekstra, og at det ville blive lagt på huslejen.

7. Evaluering af Grøn Dag den 4. maj 2019 – 5 min.

Det havde været en fin men kold dag, med et flot fremmøde.

Datoen for Grøn Dag 2020 meldes ud senere.

Hele Eskildsen, VA afd. 10 Hyldespjældet, takkede for den store deltagelse af medarbejder fra forvaltningen.

8. Orientering fra formanden – 10 min.

Intet

9. Orientering fra forvaltningen – 10 min.

- *Budgetprocessen*

Hans-Henrik Høg oplyste, at der i øjeblikket regnes på budgetter og takster, og at det umiddelbart ser ud til at taksterne for fjernvarme vil falde i 2020, og på renovationsområdet vil de være nogenlunde status quo. De endelige takster vil være klar til Brugergruppemødet ultimo august.

10. Valg af en repræsentant fra Brugergruppen til arbejdsgruppe om ladestandere – 10 min.

Bilag vedlagt

Leif Pedersen orienterede kort om baggrunden for at nedsætte en arbejdsgruppe, blandt meget andet er det for at blive klogere på de muligheder, der er for at oprette ladestandere i de forskellige former for boligområder, der er i Albertslund.

Helene Eskildsen, VA afd. 10 Hyldespjældet og Poul Juul, Herstedøster Villaby meldte sig til arbejdsgruppen, der holder møde den 17. juni, kl. 18.00.

Anette Storgaard, AB Vest, ønskede oplyst, om kommunen registrerer de ladestandere, der står i kommunen.

Steen Westring oplyste, at kommunen registrerer de offentlige ladestandere, men ikke de private.

Lillian Due, Grundejerforeningen Elmehusene, ønskede oplyst, om der skal søges tilladelse til at opstille ladestander i områder med fællesparkering.

Hans-Henrik Høg oplyste, at der ikke skal søges tilladelse hos kommunen, men at det er foreningens interne regler, der gælder.

Jens Klindt, Lange Eng, henviste til, at man ikke må foretage sig noget på en grund man ikke ejer (underforstået at enkelte ejere, lejere eller andelshaver ikke bare kan opsætte ladestandere på parkeringspladser).

11. Forslag til Brugergruppetur/dag – 10 min.

- *Modtaget 25.04.19, fra Bjarke Juul, Ejerforeningen Topperne:*

Statens Byggeforskningsinstitut om "Døgnrytmelys, lysstyring og dagslys"

- *På Arbejdsgruppemødet den 23. maj, foreslog Birthe Nielsen, VA afd. 9 Galgebakken, en tur til Sønderborg, hvor de er langt fremme med blandt andet lavtemperatur, varmepumper og tilkøb af overskudsvarme fra industrien.*

Tove Jensen, VA afd. 4 Syd, mente, at en tur til Sønderborg var fin, hvis man blev klogere, men det kunne også være en tur rundt i Albertslund og se på den natur der er.

Carsten Dahl, Grundejerforeningen Platanparken, gjorde opmærksom på at en tur til Sønderborg er langt væk, for de brugergruppemedlemmer, der er i arbejde.

Pia Larsen, Albertslund Vest – afd. 1, foreslog en tur til vådområderne i byen, blandt andet Svinepytten.

Konklusionen blev, at der var mest stemning for at arrangere en tur i nærområdet.

Efter mødet har Leo Jørgensen, VA afd. 5 Kanalen, fremsendt et forslag om en tur rundt i Albertslund for at se på regnvandssystemet, ikke kun naturen men også den tekniske del, hvordan virker og styres det, eventuelt med en afstikker til Høje Taastrup for at se, hvad de laver.

12. Eventuelt

Bendte Egenhardt, Den Østrigske Villaby, ønskede oplyst, om der kan gøres noget ved "skilteskoven" fra de mange ejendomsmæglere.

Hans-Henrik Høg lovede at undersøge det, så der kom svar med i referatet. Ifølge Trafik & Natur-afdelingen skal ejendomsmæglerne, hvis de ønsker at opstille et skilt i kommunens vejareal, jævnfør vejloven, anmode kommunen om tilladelse.

Trafik & Natur-afdelingen vil rette en generel henvendelse til ejendomsmæglere, som sælger boliger i Albertslund Kommune og bede dem om, ikke at opsætte skilte på kommunale vejarealer.

Arne Borg, Risby, foreslog, at man kunne bruge "giv-et-praj", så de kunne blive fjernet.

Helle Iversen, Herstedvester Landsby, oplyste, at de ønskede det store skilt på Hjørnegrunden fjernet.

Leif Pedersen oplyste, at kommunen desværre ikke havde mulighed for at gøre noget ved det.

Brugergruppen				
	Repræsentant	Suppleant	Afbud	Mødt
AB bestyrelsen	Per Mogensen			
AB Capellavænget	Kenn Nielsen			
AB Eskebuen	Asgher Vosoughi			
AB Eskebuen		Jytte Jensen		
AB Etagehusene	Lone Autrup			
AB Miravænget	Hans Erik Sølby			
AB Miravænget		Niels Petersen		
AB Nord	Peter Arler			
AB Oldbuen				
AB Rigelvænget	Lisa Gleisner			
AB Rimbuen				
AB Solhusene/Grønneled	Birger Jeppsson			X
AB Syd, etagehuse				
AB Syd, gård/rækkehuse	Lars Bremer			X
AB Syd, gård/rækkehuse		Bitten Hammer-Nielsen		
AB Troldnøddegården	Henrik Berg			
AB Vest	Annette Storgaard			X
AKB afdelingsbestyrelse i Hedemarken	Søren Olsen			
AKB ejendomskontor				
AKB selskabsbestyrelsen				
Albertslund Vest - afdeling 1	Pia Larsen			X
Albertslund Vest - afdeling 1		Nils Jul Gjerlev		
Albertslund Vest - afdeling 2	Bent Jørgensen			X
Albertslund Vest - afdeling 2		Jørgen Laursen		
Albertslund Vest - afdeling 3	Niels Schjødt-Hansen		X	
And.boligforen. Antaresvænget	Mette Agner Clausen			X
And.boligforen. Jelsbuen	Gitte Lund			
And.boligforen. Jelsbuen		Jan Have Steen		
And.boligforen. Linde Allé 7-9				

	Repræsentant	Suppleant	Afbud	Mødt
And.boligforen. Lindely				
And.boligforen. Milebuen	Jan Saltoft Andersen			
And.boligforen. Morelgården		Iben Sønderup		
And.boligforen. Morelgården	Erik Termansen			X
And.boligforen. Morelgården	Lizette Olsen			
And.boligforen. Polarisvænget	Marianne Strini			
And.boligforen. Ulfbuen				
And.boligforen. Vegavænget	Carsten Graff			
Bofællesskabet Lange Eng				
Bo-Vest administration	Mikkel Ellung Larsen		X	
Bs Rådhusdammen afd.best.				
Bs Rådhusdammen selsk.best.	Henning Andersen			
Den Østrigske Villaby	Bendte Egenhardt			X
Den Østrigske Villaby	Lene Hansen		X	
DIK				
Ejerforeningen Albertshus	John Kaubak Pedersen			
Ejerforeningen Albertshus		Marlene Dammann		X
Ejerforeningen Askebo	Kurt Kondrup			
Ejerforeningen Egebo				
Ejerforeningen Fængselsvej	Birgitte Refbjerg Hansen			
Ejerforeningen Nordmarkshave	Ole Wagner			
Ejerforeningen Nordmarkshave		Marianne Lund		
Elmehusene	Lillian Due			X
Enebærhaven	Bent Vistrup			
Gl. Vridsløse		Alice Holse		
Gl. Vridsløse	Claus Markussen			X
Godthåbsparken	Rudi Tobisch			X
Grundejerforeningen Blomsterkrogen	Hans Kjellmann Nielsen			X
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Abildgården	Ellen Niclasen			X
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Abildgården		Allan Nielsen		

	Repræsentant	Suppleant	Afbud	Mødt
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Abildgården		Dorte Skov		
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Blommegård	Dennis Skjoldborg			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Blommegården				
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Kirsebærgård	Charlotte Jørgensen			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Kirsebærgården				
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Morelgården	Henning Mørch Sørensen			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Morelgården	Leif Ramskov Pedersen			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Troldnødde	Brian Knudsen			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Troldnøddegården				
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Valdnødde	Ellen Kjær			
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Valdnøddegården		Lene Ingemann Sørensen		
Grundejerforeningen Damgårdslunden 1 - Valdnøddegården		Jette Sauer		
Grundejerforeningen Skovskrænten				
Grundejerforeningen Stenstræde				
Haveforeningen Hersted	Bent Christiansen			
Herstedlund Fælles Grundejerforening/Lange Eng	Jens Klindt			X
Herstedlund Grundejerforening (etape 1)	Aisha Saroya			
Herstedlund Grundejerforening (etape 2)	Knud Dahn			
Herstedlund Grundejerforening (etape 3)				
Herstedvester landsby		Poul Have Nielsen	X	
Herstedvester landsby	Dennis Bøyesen		X	
Herstedvester landsby		Helle Iversen		X
Horsholmstræde Vejlaug	Torben Dahl			
Grundejerforeningen Herstedøster	Peter Holm Larsen			
Grundejerforeningen Herstedøster		Bo Velds Andresen		
Grundejerforeningen Herstedøster		Lasse Klemmen Thomasen		
Grundejerforeningen Kastanievej				
Herstedøster Villaby	Poul Juul			X
Herstedøster Villaby		Thomas Christensen		
KAB Albertshave	Finn Olsen			

	Repræsentant	Suppleant	Afbud	Mødt
Morbærhaven				
Mölnaldsparken	Tom Skinnerlykke			
Platanparken		Tenna Andersen	X	
Platanparken	Carsten Dahl			X
Poppelhusene	Preben Pedersen			X
Poppelhusene		John Frimann		X
Radiobo	Kirsten Knag			
Risby	Arne Borg			X
Risby		Niels Tulinius		
Risby		Peter Riber		
Rødager	Henrik Dahlberg		X	
Rødager		Linda Nielung		
Røde Vejmølle Parken	Helle Bennedsen			X
Grundejerforeningen Skovengen	Ole Langer-Wordolff			
A/B Snebærhaven 1	Louise V. Hansen			
A/B Snebærhaven 2				
A/B Skovhusene				
Grundejerforeningen Snebærhaven	Aase Elkott			X
Grundejerforeningen Snebærhaven		Ramadan Elkott		
Grundejerforeningen Stadionparken	Jonas A. Karman			
Grundejerforeningen Stadionparken		Merete Malling		
Grundejerforeningen Tornegårdsvej 1-49				
Grundejerforeningen Grønningen (Tornegårdsvej 48-9)	Henrik Dalsgaard			
Grundejerforeningen Grønningen (Tornegårdsvej 48-9)	Filiz Ince			
Ejerforeningen Birkelund (Topperne)	Bjarke Juul			X
Ejerforeningen Birkelund (Topperne)		Elisabeth Lerche		
Trippendalsparken	Dinah Roseneberg Peetz			
Rønne Allé Vejlaug	Preben Egelund			
VA afd. 1 Toften	Preben Kure			
VA afd. 1 Toften		Ingelise Donsman		

	Repræsentant	Suppleant	Afbud	Mødt
VA afd. 2 Læhegnet	Ole Nordal Nielsen			X
VA afd. 3 Banehegnet	Niels Nielsen			
VA afd. 4 Nord	Henning Knudsen			
VA afd. 4 Nord		Pia Fabricius		
VA afd. 4 Række	Bente Baudier			
VA afd. 4 Række		Hans Kristian Andersen		X
VA afd. 4 Syd	Tove Jensen			X
VA afd. 4 Syd		Lena Kujahn		X
VA afd. 5 Kanalen	Leo Jørgensen			X
VA afd. 5 Kanalen		Elmer Jensen		
VA afd. 6 Vest	Karsten Wenneberg			X
VA afd. 6 Vest		Vivi Bornhuus Bislev		
VA afd. 6 Vest		Curt Gotthard		
VA afd. 6 Vest		Niels Bøgild Troelsen		
VA afd. 7 Blokland	Gertrud Gelting			
VA afd. 8 Bæk/Fosgården	Ole Larsen			
VA afd. 9 Galgebakken	Birthe Y. Nielsen		X	
VA afd. 9 Galgebakken		Kristian Olesen		
VA afd. 10 Hyldespjældet		Povl Markussen		
VA afd. 10 Hyldespjældet	Helene Eskildsen			X
VA bestyrelse	Per Larsen			X
Vridsløselille Midt	Poul Pedersen		X	
Vridsløselille Midt		Mikael Jensen		

Nyt fra Brugergruppen – juni 2019

Nyt udbud af renovationsopgaven under "indsamling på tværs"

Vores nuværende leverandør på renovationsopgaven under indsamling på tværs, Remondis, har valgt uberettiget at opsig kontrakterne med Vestforbrænding med virkning fra årsskiftet. Vestforbrænding vil i løbet af maj måned genudbyde renovationsopgaven i de fem kommuner under "indsamling på tværs". Kommunerne er Furesø, Ballerup, Albertslund, Vallensbæk og Ishøj. Når renovationsopgaven genudbydes, vil det være i dens oprindelige form i forhold til kontraktens indhold og løbetid.

HOFOR orientrede om status på renoveringen af Svinepytten i Birkelundparken, der skal gøres til et bassin med vand i. Og om deres nye måleprogrammer, hvor de nu tjekker grundvandet for 244 stoffer, mod tidligere 35. Og så handlede det om DMS, der er den eneste gift, der er fundet i vores vand fra Vridsløselille Vandværk. For at nå under grænseværdierne, er det nødvendigt at fortynde vandet, med renere vand fra andre vandværker. Der har ingen nye fund været

Ny hjemmeside om lavtemperaturfjernvarme.

Efterhånden som vi nærmer os 2025 bliver det mere og mere aktuelt, at få gearet sit hus til at kunne modtage fjernvarmevand der kun er 60 grader (Lavtemperaturfjernvarme). Sidste initiativ på den front er en ny hjemmeside, hvor man kan gå ind og få en masse information og se status for det boligområde man selv bor i. Gå til hjemmesiden her: <https://60grader.albertslund.dk/>

Grønt Regnskab

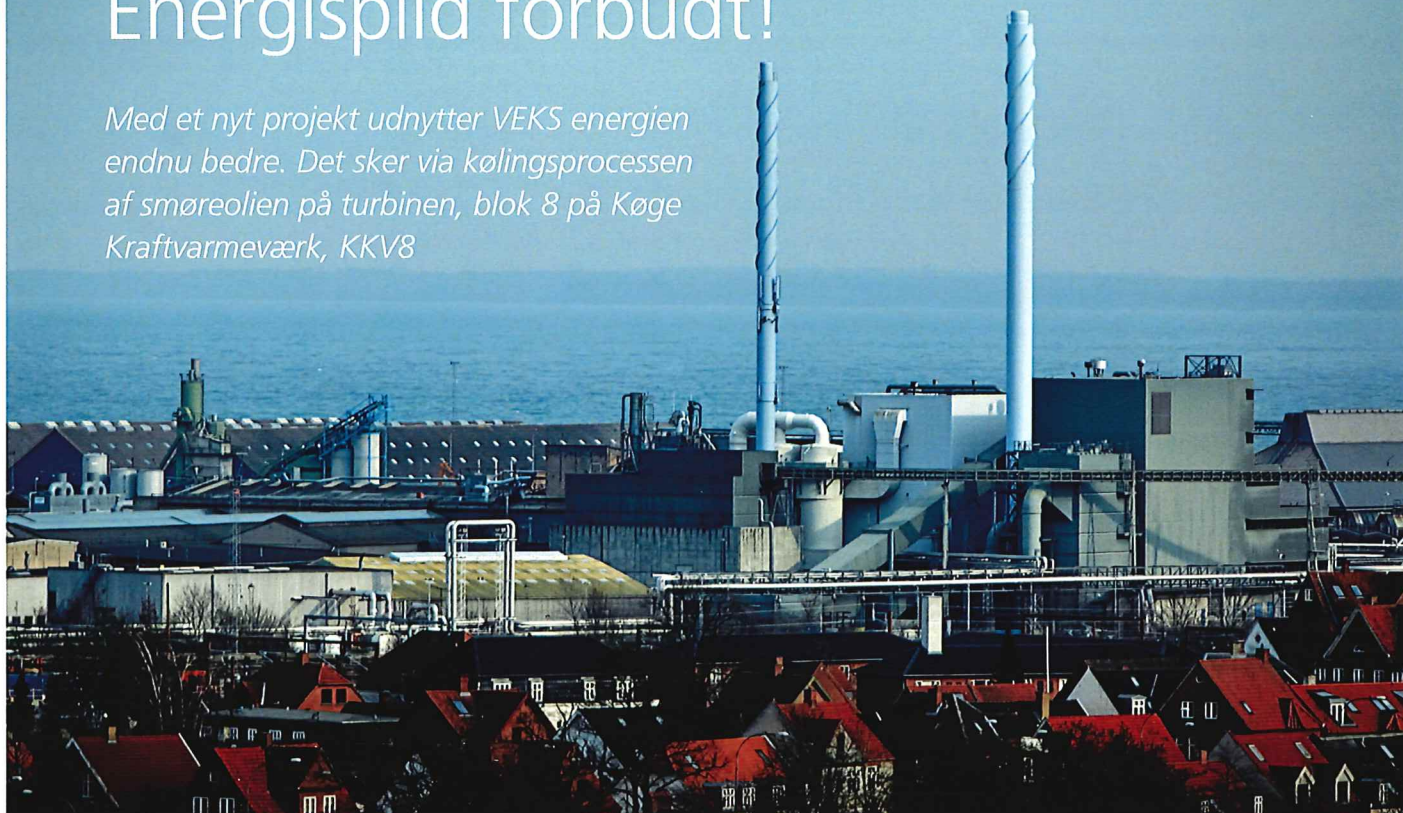
Grønt Regnskab er blevet klar og kan ses her: <http://groentregnskab.albertslund.dk/>

Ønsker du at høre mere om Brugergruppemødet, så kontakt Brugergruppemedlemmet i dit boligområde. Du kan også klikke ind på: www.albertslund.dk/brugergruppen

Med venlig hilsen
Brugergruppens arbejdsgruppe

Energispild forbudt!

Med et nyt projekt udnytter VEKS energien endnu bedre. Det sker via kølingsprocessen af smøreolien på turbinen, blok 8 på Køge Kraftvarmeværk, KKV8

Køge Kraftvarmeværk, hvor blok 8 ses til højre.
Foto Peuckert Photography

I 2017 blev hele Køge Kraftvarmeværk screenet for potentielle energibesparelser. Screeningen kortlagde uudnyttet energi og fremdrog cirka ti energispareprojekter. De ti projekters potentiale og virkning var meget forskellige. – Vi fik overblik og dermed grundlaget for at prioritere. Nogle energibesparelser vægter tydeligvis meget mere end andre, understreger Dan Skibsted, projektansvarlig i VEKS. Ud af de ti projekter sprang særligt to i øjnene, som vil bidrage procentuelt til effektiviseringer. De øvrige projekter bidrog i promillestørrelser. Virkningsgraden på KKV8, Køge Kraftvarmeværks blok 8 øges væsentligt ved:

1. Udnyttelse af overskudsvarmen fra køling af smøreolien på KKV8s turbine. Overskudsvarmen bortkøles i dag til Køge Bugt.
2. Røggaskondensering. Temperaturen i røggassen fra blok 8 sænkes markant, hvorved store mængder energi kan genbruges i fjernvarmeproduktionen.

Sidstnævnte effektiviseringsprojekt med at etablere røggaskondensering på KKV8 er pt. i modningsfasen. Der vil foreligge et beslutningsgrundlag til bestyrelsesmødet i VEKS, september 2019.

Varm smøreolie

Førstnævnte projekt handler om at udnytte energien ved at genvinde en betydelig mængde varme fra turbineanlægget på KKV8. Turbin-smøreolie og andre komponenter køles nu på traditionel vis med havvand fra Køge Bugt. Kølevandet ledes til havet med en temperatur på mellem 25 og 40°C. Energien i det udledte kølevand svarer til cirka 4.750 MWh årligt - eller 250 boligers varmebehov. – Vi går i gang med udførelsen af projektet i maj, og forventer det færdigt i slutningen af sommeren 2019, siger Dan Skibsted. Overskudsvarmeprojektet vil bidrage med én procent til

Den grønne dagsorden

Lederen sætter lys på befolkningens grønne dagsorden. Fjernvarmen spiller en stor rolle

Nyt varmelager

VEKS og Høje Taastrup Fjernvarme etablerer i fællesskab et damvarmelager på 70.000 m³

Geotermi i nye rammer

Private aktører kan udvikle geotermi i hovedstadsområdet

blokkens samlede virkningsgrad. Dette er et vigtigt målepunkt i en tid, hvor også KKV bliver stadig mere konkurrenceudsat på prisen.

– Projektet er en absolut lavt hængende frugt - for stiger virkningsgraden, falder varmeproduktionsprisen, konstaterer Dan Skibsted.

Temperatur

Projektets formål er at erstatte havvandskølesystemet med en varmepumpe, så varmen kan genvindes og dermed anvendes i fjernvarmesystemet.

Hvis smøreolien ikke køles, bliver olien ødelagt, hvilket medfører en stor økono-

Overskudsvarmeprojekt Blok 8

Økonomi: Den samlede anlægsinvestering udgør 7.290.000 kr.

Tilbagebetalingstiden er 8,4 år, og nutidsværdien frem til 2040 er opgjort til 7.934.000 kr. med en realrente på 4%.

Overskudsvarmeprojekt er afledt af VEKS-strategiprojektet "Udvikling af KKV", som analyserer Køge Kraftvarmeverks funktion, levetid, effektivitetsforbedringer, udviklingspotentiale etc.

Blok 8 på Køge Kraftvarmeverk er bygget i 1998 og har en estimeret levetid til 2040.

misk udskrivning. Derudover bliver turbinen slidt på uhensigtsmæssig vis. Men vigtigst af alt vil en overopvarmet smøreolie via alarmer automatisk stoppe turbinen - med øjeblikkeligt driftstab til følge.

Teknikken i projektet går kort fortalt ud på - ved genvinding - at en varmepumpe hæver temperaturen fra de omtalte 25-40°C til cirka 60°C. De 60°C anvendes til at forvarme en delstrøm af returjernvarmevandet, hvorefter vandet cirkulerer igennem vekslere på værket - for sluttelig at ende som fjernvarme til nettet.

Der bliver tale om en dampdrevet varmepumpe. I sagens natur er damp ikke almen tilgængelig, men det har man jo netop på et kraftvarmeverk! Damp er at foretrække rent økonomisk - men sandelig også, fordi en absorptionsvarmepumpe på damp hverken støjer eller vibrerer. Dette er en vigtig forudsætning, da varmepumpen er placeret umiddelbart under det nyindrettede kontrolrum på Køge Kraftvarmeverk, der tidligere har været plaget af høje vibrationsniveauer.

Driftssikkert projekt

– Selvom det er utraditionelt at kombinere varme- og kølebehov i en og samme proces, har vi ikke kastet os ud i et pionerprojekt, understreger Dan Skibsted. Der er tale om kendt teknologi, og vi er ikke gået på kompromis med driftssikkerheden. Vi har nemlig bibeholdt havvandsanlægget som backup. Det nuværende kølingsystem med havvand anvendes for fremtiden ved nedbrud på varmepumpen samt ved opstart af turbinen.

Yderligere oplysninger:

Dan Skibsted,
Projektansvarlig
dsk@veks.dk
D 43 30 26 19

Grøn dagsorden på suveræn førsteplads

Klima og miljø er højaktuelt betragtet lokalt, nationalt samt på verdensplan

Så blev folketingsvalget udskrevet og meget overraskende ser det ud til, at klima- og miljøpolitik giver baghjul til alle andre politiske emner.

Det er en meget positiv trend for VEKS som fjernvarmeselskab, der jo har en formuleret vision om allerede i år 2025 at levere CO₂-neutral fjernvarme til alle sine kunder. På særdeles kort tid er interessen for klima- og miljøpolitik næsten fordoblet. Ultimo 2017 pegede 24% af vælgerne på klima og miljø som ét af de tre politiske emner, der ville være mest afgørende for deres stemmeafgivning ved et folketingsvalg.

I den seneste Norstat-måling udført for Jyllands-Posten og Altinget medio maj 2019 er tallet steget til hele 46%. Samme mønster viser sig, hvis man beder svarpersonerne om kun at sætte et enkelt kryds ud for det vigtigste emne - igen kommer klima og miljø ud som den absolutte topscorer.

Samtidig er det både påfaldende og positivt, at klima og miljø har høj prioritet på tværs af alle aldersgrupper, alle indkomstgrupper og i både rød og blå blok. Der er således tale om bred folkelig opbakning.

Det har taget lang tid at komme hertil på det nationale danske plan, men det synes som om, at FN-topmødet i New York 2015 - med 17 vedtagne verdensmål - nu begynder at give konkrete resultater. Eller med andre ord - målene har "ramt folket".

De besluttede verdensmål rækker frem til 2030 og definerer en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og vores planet. Fjernvarmen kan blandt andet indgå i verdensmål nummer 7, 9 og 13.

Samme år resulterede COP21 i "Paris-aftalen", som forpligter landene til at fremlægge nationale reduktionsbidrag. EU vil samlet reducere udledningen af drivhusgasser med 40 % i 2030 i forhold til i 1990.

Det nationale mål er i dag fastsat til, at Danmark skal være fossilfri - dvs. ingen olie, kul eller naturgas - i 2050. Men delmålet om, at el-og varmerforbruget skal være fossilfri allerede i 2035, er ikke mere gældende.

Desværre er det uambitiøst. Uden dette delmål vil det være vanskeligt at fastholde momentum for den grønne omstilling af fjernvarmesektoren.

Det er forhåbningen, at den store folkelige opbakning vi nu konstaterer til den grønne omstilling, vil sikre, at der på Christiansborg efter valget kan skabes bred politisk opbakning for ambitioner og rammebetingelser, der også sikrer fjernvarmens videre udvikling i en bæredygtig retning.

Lars Gullev

Pressemeddelelse fra VEKS og Høje Taastrup Fjernvarme Nyt varmelager i 2021

VEKS og Høje Taastrup Fjernvarme etablerer i fællesskab et damvarmelager på 70.000 m³

Det nye damvarmelager på 70.000 m³ placeres på Bondehøjvej umiddelbart nord for Holbækmotorvejen på et areal, der i dag anvendes til landbrug.

Det fælles varmelager vil udnytte fjernvarmen endnu bedre. Man lagrer fjernvarmen, når den er billig at producere - omvendt udnytter man varmen fra lagret, når den er dyr at producere. Det nye lager vil derfor gavne den samlede el- og varmeproduktion i hele hovedstadsområdet og dermed også den grønne omstilling. Det er første gang, man vil anvende denne type varmelager i et af de meget store fjernvarmesystemer i Danmark. Det er et udviklingsprojekt, bl.a. fordi man op- og aflader lageret 25-30 gange årligt - til forskel fra allerede eksisterende, danske sæson- og døgnlagre. Lagerprojektet har derfor fået et tilskud på 13 millioner kr. fra EUDP, som er Energistyrelsens pulje til støtte af udviklingsprojekter.

– Med det nye lager sparer vi penge til glæde for fjernvarmekunderne. Men vi skåner også miljøet, fordi vi skruer ned for at producere ekstra varme, når systemet er spidsbelastet, konstaterer Steen Christiansen, VEKS' formand.

Flere parter

Projektets forretningsmodel er også helt ny, da det er bygget op om et samarbejde mellem alle de selskaber, der fremover får glæde af at udveksle varme til lagret til områdets over ½ million fjernvarmekunder.

Rent praktisk vil lagret oplades fra transmissionsnettet og afgive varmen (afladning) til det lokale fjernvarmenet i Høje Taastrup. Finansieringen deles af varmetransmissions-selskaberne samt varmeproducenterne

herunder affaldsenergianlæg. Dermed vil alle - koblet på det storkøbenhavnske fjernvarmenet - bidrage til finansieringen og opnå den økonomiske gevinst. Det nye varmelager giver således en økonomisk besparelse for alle de distributionsselskaber, der er koblet på det storkøbenhavnske fjernvarmenet. Derudover minimerer lagret dyr og miljøbelastende varmeproduktion på de lokale spidslastkedler.

– Vi er stolte over at være med i dette spændende samarbejdsprojekt med mange og forskellige interessenter. Der er fundet en fælles løsning, som giver et godt bidrag til at nå de langsigtede energipolitiske mål og samtidig reducere den dyre og miljøbelastende lokale spidslast. Vi er også stolte over at være med i et udviklingsprojekt, der betyder, at damvarmelagre kan bruges på en anden og endnu smartere måde end alene at gemme varme fra sommer til vinter, udtaler Nils Olsen, formand for Høje Taastrup Fjernvarme.

Baggrunden for at anlægge et varmelager i hovedstadsområdet er anbefalinger fra dels "Varmeplan Hovedstaden" dels fra det strategiske energisamarbejde "Energi på Tværs" samt et opfølgende modningsprojekt og businesscase. Varmelagring er en vigtig teknologi i fremtidens fleksible energisystem.

Teknik og praktiske forhold

Lagret bliver et hul gravet i jorden foret med en plastikliner og med tilhørende isolerende låg. Modningsfasen i projektet har bl.a. peget

på behovet for at sikre linerens levetid ved at lave dobbeltliner, og tykkere liner, fordi lageret anvendes i et fjernvarmesystem med højere temperatur over året, end man ser i de solvarmebaserede damvarmelagre i de små decentrale fjernvarmesystemer. Det placeres på Bondehøjvej umiddelbart nord for Holbæksmotorvejen på et areal, der i dag anvendes til landbrug. Lagret rummer 70.000m³ og har en op- og afladningskapacitet på 30 MW. Energimæssigt har anlægget en lagerkapacitet på 3.300 MWh. Lagret bliver foret med en gummliner, der højst kan tåle 90 grader varmt vand. Den samlede anlægsinvestering udgør 75 millioner kr.

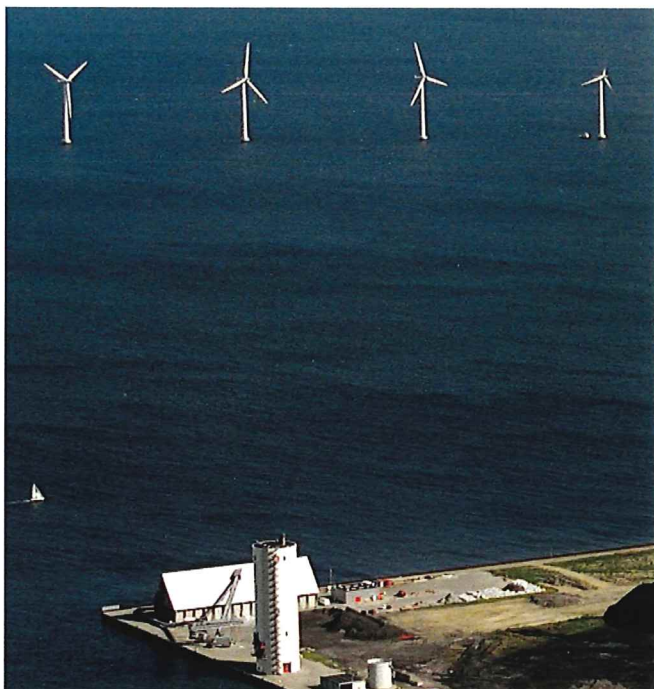
Kontaktinfo:
Vicedirektør
Morten Stobbe
mst@veks.dk
D 43 66 03 22
M 24 98 99 77

Direktør Astrid Birnbaum
Høje Taastrup Fjernvarme
astrid.birnbaum@htf.dk
M 29 11 17 20

Geotermi i nye rammer

Udvikling af hovedstadens geotermi vil fremover ske i samarbejde med private virksomheder. Baggrunden er, at udviklingen af geotermi bedst fremmes ved store investeringer og flere og bredere kompetencer, end fjernvarmeselskaberne HOFOR, CTR og VEKS kan levere. De tre fjernvarmeselskaber har siden 2006 sammen drevet det geotermiske

Det geotermiske demonstrationsanlæg på Amager

grønne energikilde kræver finansiell styrke og teknisk ekspertise. Vi ønsker ikke at spærre for en kommerciel udvikling," siger Lars Therkildsen, administrerende direktør i HOFOR

Bred vifte

De tre varmeselskaber ønsker, at geotermi udvikles til at blive en del af fremtidens CO₂-neutrale varmeforsyning i hovedstaden.

"Vores mål er en bred vifte af grønne teknologier, fordi det vil skabe den bedste forsyningssikkerhed og gøre os mindre sårbare over for markedsudsving inden for de enkelte teknologier. Vi håber, at geotermi kan være et væsentligt supplement til og på sigt erstatning for biomasse, og hvis andre har bedre mulighed for at udvikle og drifte geotermi i stor skala end os, støtter vi gerne op om det, så geotermi kan få en betydelig rolle i fremtidens fjernvarme," siger Kamma Eilschou Holm, administrerende direktør for CTR.

Fortsat tæt samarbejde

De senere års arbejde med udvikling af geotermi har ført til værdifuld viden om undergrunden i hovedstaden og indvindingsteknologier. De seneste analyser tyder på, at indvindingen skal "løftes" til et højere liggende geologisk lag. Men det kræver yderligere forskning og udvikling af både undergrunden og ny indvindingsteknologi. Desuden skal der foretages efterforskningsboringer flere steder i eneretsområdet for at kortlægge potentiale og muligheder.

Invitationen til nye aktører betyder dog ikke, at de tre varmeselskaber har planer om at trække sig ud af den geotermiske udvikling, siger Lars Gullev, administrerende direktør i VEKS:

"Vi følger udviklingen tæt og fortsætter vores demonstrationsanlæg på Amager, hvor vi bl.a. undersøger mulighederne for at indvinde fra de højere liggende lag. Sådanne tests kan have afgørende betydning for den videre udvikling af geotermi i hovedstadsområdet, herunder sparede udviklingsomkostninger for de kommercielle aktører. Desuden er vi parate til at aftage den geotermiske varme, så snart det prismæssigt er fornuftigt for varmemeforbrugerne. Vi vil fortsætte vores indsats på dette perspektivrige område, som har vores store interesse, for at få den bedste løsning i hus."

Yderligere oplysninger:
Lars Gullev, direktør
lg@veks.dk
D 43 66 03 13

SVAF

STORE VARMEPUMPER I FJERNVARME-SYSTEMET

Store elvarmepumper forventes at blive en central teknologi i fremtidens bæredygtige energisystem. De tre varmeselskaber HOFOR, CTR og VEKS har derfor sammen med en række partnere etableret en stor eldrevet demonstrations varmepumpe med havvand og spildevand som de kilder, som varmen hentes ud af.

Primo april blev den ny varmepumpe officielt indviet. Varmepumpen er placeret i Sydhavnen ved Sjællandsbroens pumpestation.

Mere vedvarende energi

En varmepumpe kan flytte energi fra et sted til et andet. Denne demonstrations-varmepumpe skal teste, om vi kan hente energi og varme fra havvand og spildevand, som er nogle af de store energikilder, der har potentiale til at forsyne hovedstadsområdet med fjernvarme i fremtiden.

Varmepumpen bruger el, som i fremtiden forventes primært at komme fra vindmøller og solceller. Varmepumper udnytter derfor fjernvarmesystemet som lager for vindkraft og solceller - for samtidigt at supplere bæredygtig biomasse i den grønne omstilling af fjernvarmesystemet.

Projektet er på den måde med til at få flere vedvarende energikilder i fjernvarmesystemet og baner på den måde vejen for en fremtid, hvor både vores fjernvarme og vores energisystem bliver endnu grønnere og mere fleksibelt. Derfor er varmepumper interessante.

Yderligere oplysninger:
Morten Stobbe,
vice direktør
mst@veks.dk
D 43 66 03 22

Miljødeklaration 2018

Man kan se deklARATION for hver enkelt af de lokale fjernvarmeforsyningsselskaber på forsiden af www.veks.dk.

Miljødeklaration for den gennemsnitlige fjernvarmekunde, 2018, som dækker transmission samt det lokale fjernvarmesystem pr. solgt varmeenhed til kunden:

- CO₂-emission: 22 kg/GJ
- SO₂-emission: 2 g/GJ
- NO_x-emission: 25 g/GJ